सन २०२१-२२ या शैक्षणिक वर्षापासून महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळाचे संगणक गटातील अभ्यासक्रमाच्या नवीन/अधिकच्या तुकड्यांना स्वयंअर्थसहाय्यित तत्वावर सुरु करण्यास मान्यता देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : व्हीओसी-२०२२/प्र.क्र.३३/कौशल्य-२, मंत्रालय विस्तार (खोली क्र.४३५), ४ था मजला, हुतात्मा राजगुरू चौक,मादाम कामा रोड,मुंबई-४०० ०३२. दिनांक: ०७ एप्रिल, २०२२

- वाचा: १) शिक्षण व सेवा योजन विभाग, शासन निर्णय क्र.इएक्सएम ७३८६/५३२१६/९०१/ तांशि-४,दि. ०६ मार्च, १९८६
  - २) शिक्षण व सेवा योजन विभाग, शासन निर्णय क्र.इएक्सएम ७३८६/५३२१६/९०१/ तांशि-४,दि. १५ ऑक्टोबर, १९८६
  - ३) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन शुध्दीपत्रक क्रमांक:व्हीओसी-२०१२/५९१/ प्र.क्र.२४५(क)/व्यशि-४, दि. १६ जानेवारी, २०१३
  - ४) कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता, शासन निर्णय क्र.व्हीओसी-२०२१/ प्र.क्र.१०/कौशल्य-२, दि.११ फेब्रुवारी, २०२१
  - ५) महाराष्ट्र शासन राजपत्रात दि.२० जानेवारी, २०२२ रोजी प्रसिद्ध झालेला महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळ अधिनियम, २०२१
  - ६) कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता विभाग अधिसूचना क्र.व्हिओसी-२०२०/ प्र.क्र.१९१/कौशल्य-२, दि.२५ जानेवारी, २०२२
  - ७) संचालक, महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळाचे पत्र क्र.मराकौविमं/का-१/मान्यता विभाग/२०२१-२२/२५२ दि.१६ फेब्रुवारी, २०२२

प्रस्तावनाः

महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळामार्फत (पूर्वीचे महाराष्ट्र राज्य कौशल्य विकास मंडळ) औद्योगिककरणातील वाढ, बदलते तंत्रज्ञान, सामाजिक व आर्थिक बदल इत्यादींमुळे मंडळाच्या अभ्यासक्रमांत कालानुरुप सुधारणा तसेच वाढ करुन सद्यस्थितीत मंडळामार्फत विविध गटातील ६ महिने, १ वर्ष व २ वर्ष कालावधीचे अंशकालीन व पूर्णवेळ स्वरुपाचे असे अभ्यासक्रम राबविण्यांत येत आहेत. सदर अभ्यासक्रम चालविण्यासाठी वर्तमानपत्रात जाहिरात देवून इच्छुक खाजगी संस्थांकडून अर्ज मागविण्यात आले होते.

त्यानुसार महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळाचे अभ्यासक्रम सुरू करण्यासाठी इच्छुक असलेल्या खाजगी संस्थांकडून प्राप्त अर्जाची संबंधित जिल्हयाच्या जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी यांचेमार्फत तपासणी व निरीक्षण करून मंडळाकडे पात्र संस्थेची शिफारस केली आहे. जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी यांचेकडून प्राप्त झालेल्या प्रस्तावाची तपासणी महाराष्ट्र राज्य कौशल्य विकास मंडळामार्फत करून पात्र संस्थांची यादी शासन मान्यतेसाठी संदर्भाधीन क्र.७ येथील पत्रान्वये सादर करण्यात आली आहेत. त्यानुसार सन २०२१-२२ पासून महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळ संगणक गटातील अभ्यासक्रम राबविणाऱ्या नवीन संस्था/अधिकच्या तुकडयांना स्वयंअर्थसहाय्यित तत्त्वावर व्यवसाय अभ्यासक्रम सुरू करण्यास मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळाचे अभ्यासक्रम राबविण्यास इच्छुक असलेल्या खाजगी शैक्षणिक संस्थांकडून सादर करण्यात आलेल्या प्रस्तावांची छाननी महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळामार्फत करून, त्यानुसार आवश्यक मानकांची पूर्तता करणाऱ्या संस्थेस महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळाचे संगणक गटातील अभ्यासक्रम सुरू करण्यास मान्यता देण्याबाबतची शिफारस मंडळामार्फत करण्यात आली. त्या संस्थांचा तपशिल सोबतच्या प्रपत्र "अ" मध्ये सोबत जोडण्यात आला असून, सदर संस्थांना सन २०२१-२२ पासून महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळाचे संगणक गटातील अभ्यासक्रम नवीन संस्थेत नवीन/अधिकच्या तुकडयांना स्वयंअर्थसहाय्यित तत्त्वावर सुरू करण्यास खालील अटी व शर्तीच्या अधीन राहून मान्यता देण्यात येत आहे.

अटी व शर्ती:

- 9. महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळाचे अभ्यासक्रम राबविणास मान्यता देण्यात आलेल्या संस्थांना शासन, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळ तसेच, संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील संबधित कार्यालये यांच्याकडून वेळोवेळी निर्गमित होणाऱ्या आदेशाचे पालन करणे बंधंनकारक राहील.
- २. महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळाचे अभ्यासक्रम चालविणेसाठी संस्थांना, ज्या जागेत मान्यता देण्यात आलेली आहे त्याच जागेत विद्यार्थी प्रवेश करण्यात यावेत. तसेच, त्याच जागेचा मान्यतेबाबत विचार करण्यात येईल, जर जागेत बदल आढळल्यास मान्यता रद्द करण्यात येईल.

- ३. सदर संस्थेस अभ्यासक्रम चालविण्यासाठीची मान्यता ही संस्थेने जागेसंबंधी सादर केलेल्या दस्ताऐवजामधील एकूण क्षेत्रफळांचे आणि नकाशा मधील उपलब्ध जागेच्या आधारे देण्यात येत आहे.
- ४. सदर संस्थेस महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळाचे अभ्यासक्रम सुरु करण्यास स्वयंअर्थसहाय्यित तत्वावर मान्यता दिली असली तरीही, भविष्यात कोणत्याही प्रकारचे अनुदान अथवा आर्थिक मदत देण्यात येणार नाही. तसेच, या अभ्यासक्रमाकरीता प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्याना भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती, तसेच शिक्षण शुल्क/परीक्षा शुल्क चा लाभ अनुज्ञेय असणार नाही.
- ५. सदर अभ्यासक्रमांना स्वंयअर्थसहाय्यहित तत्वावर मान्यता देण्यात आल्यामुळे या अभ्यासक्रमासाठी संस्थेने नियुक्त केलेल्या सर्व कर्मचारी वर्गाची सेवा/वेतन व तद्अनुषंगीक बाबींची जबाबदारी सर्वस्वी संस्थेची राहील. याबाबत शासनाची कोणतीही जबाबदारी राहणार नाही.
- ६. सदर संस्थेस अर्ज केलेल्या प्राप्त नस्तीमधील / प्रस्तावामध्ये अभिलेख्यानुसार मान्यता प्रदान करण्यात आलेली आहे, त्यामध्ये भविष्यात काही विसंगती/ बेकायदेशीर आढळल्यास संबंधित संस्थेतेतील अभ्यासक्रमाची मान्यता तात्काळ रद्द करण्यात येईल आणि अशा दोषी संस्थांवर कायदेशीर कार्यवाही करण्यात येईल.
- ७. "स्वयंअर्थसहाय्यित तत्वावर मान्यता मिळालेले प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम" अशा सूचना फलक संस्थांनी दर्शनी भागावर लावणे बंधनकारक राहील. सूचना फलकावर अभ्यासक्रमांच्या मंजूर तुकड्यांची संख्या व मंजूर प्रवेश क्षमता यांचा उल्लेख करण्यात यावा. संस्थेचे नाव मेडीकल/इंजिनिअरींग/ पॉलीटेक्नीक/ आय.टी.आय. अथवा तत्सम नाव देण्यात येऊ नये आणि त्याऐवजी संस्थेच्या नावाच्या पुढे कौशल्य विकास संस्था असे नमूद करणे बंधनकारक आहे. संस्थानी अशा प्रकारे नावात बदल करून सादर न केल्यास अशा संस्थांचा मान्यतेसाठी विचार करण्यात येणार नाही. संस्थेने पायाभूत सुविधा व इतर बाबीची पुर्तता प्रस्ताव/ अर्ज सादर करतेवेळी त्यामध्ये संस्थेचे जुने नाव व सुधारीत नाव असे दोन्ही नावे नमूद करणे बंधनकारक राहील.
- ८. उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग शासन शुध्दीपत्रक क्रमांक: व्हीओसी-२०१२/५९१/ प्र.क्र.२४५(क)/व्यशि-४, दि, १६ जानेवारी, २०१३ अन्वये आवश्यक ती अनामत रक्कम रोखीने चलनाद्वारे अथवा बॅक गॅरटीच्या स्वरुपात संबधीत संस्थेने भरणे आवश्यक राहील.
- ९. मान्यता देण्यात आलेल्या अभ्यासक्रमाच्या अधिकच्या/नवीन तुकडयांची प्रवेशक्षमता प्रती तुकडी २५ इतकी राहील.

- 90. संस्थेने विद्यार्थी प्रवेश करणेची मान्यता मिळाल्याशिवाय विद्यार्थी प्रवेश केल्यास, किंवा मंजुरी पेक्षा ज्यादा प्रवेश केल्यास असे प्रवेश ग्राह्य धरण्यात येणार नाही. याकरीता संस्थेस "महाराष्ट्र राज्यात कृषि, पशु व मत्स्य विज्ञान, आरोग्य विज्ञान, उच्च तंत्र व व्यवसाय शिक्षण यांमधील अनिधकृत संस्था स्थापन करणे आणि अनिधकृत अभ्यास पाठ्यक्रम सुरु करणे (प्रतिबंध) अधिनियम, २०१३" लागू राहील.
- 99. मान्यताप्राप्त अभ्यासक्रम मान्यता दिलेल्या शैक्षणिक वर्षात संस्थेने सुरू न केल्यास अथवा सदर अभ्यासक्रमाच्या तुकडीत सतत ३ वर्ष मंजूर प्रवेश क्षमतेच्या ५० टक्के पेक्षा कमी प्रवेश झाल्यास सदर संस्थेची मान्यता आपोआप रद्द होईल. तद्नंतर संस्थेस सदर अभ्यासक्रम सुरू करण्यासाठी मान्यता प्रक्रिया नव्याने करणे आवश्यक राहील.
- १२. महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळामार्फत राबविण्यात येत असलेल्या अभ्यासक्रमात शासनाने राष्ट्रीय कौशल्य पात्रता आराखडा (NSQF) नुसार बदल केल्यास त्याप्रमाणे अभ्यासक्रम राबविणे संस्थेवर बंधनकारक राहील.
- 9३. मान्यता दिलेल्या संस्थांनी व्यवसाय अभ्यासक्रम सुरू केले आहेत तसेच अभ्यासक्रमनिहाय प्रवेशित विद्यार्थी संख्या याबाबतची माहिती संचालक, महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळ यांनी शासनास दोन महिन्यात सादर करावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्र. २०२२०४०७१७४८१३९२०३ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकिंत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(प्रदीप सा.शिवतरे) कार्यासन अधिकारी,महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १. मा. मंत्री (कौ.रो. उ.व ना.वि.) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- २. मा. राज्यमंत्री (कौ.रो. उ.व ना.वि.) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ३. मा. प्रधान सचिव, कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग यांचे वरीष्ठ स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई..
- ४. संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय,महाराष्ट्र राज्य मुंबई-४००००१.
- ५. संचालक, महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळ, मुंबई -४०००५१.
- ६. सहसंचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण, प्रादेशिक कार्यालय, मुंबई/पुणे/नाशिक/ औरंगाबाद/ अमरावती/नागपूर (महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळ, मुंबई -५१ यांच्या मार्फत)

- ७. संबंधीत जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी (महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळ, मुंबई -४०००५१ यांच्या मार्फत).
- ८. संबंधित संस्था. (महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळ, मुंबई -४०००५१ यांच्या मार्फत)
- ९. निवडनस्ती (कौशल्य-२).

कौशल्य , रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग, शासन निर्णय क्र. व्हिओसी-२०२२/प्र.क्र.३३/कौशल्य-२, दि. ०७ एप्रिल, २०२२ सोबतचे प्रपत्र-अ

शैक्षणि	क वर्ष २०२१-२२	२ करीता मंडळाचे	व्यवसाय अभ्यासक्रम प्रथमच नवीन संस्थेत नव्याने सुरु करण्यासाठी/जुन्य अभ्यासक्रमाच्या तुकडीत वाढ करणे.	ग संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम	सुरु करणे/जुन्या संस्थेत सुरु असलेल्या
			(अभ्यासक्रम गट - संगणक गट)		
अ.क्र	विभाग	जिल्हा	संस्थेचे नाव व पत्ता (संस्था संकेतांक जुन्या संस्थेत नवीन अभ्यासक्रम व तुकडी वाढ करिता)	मान्यतेचा प्रकार	शिफारस तुकडी
9	अभ्यासक्रमाच	अभ्यासक्रम संकेतांक - १०११०२			
I	अमरावती	अमरावती	बापट कौशल्य विकास संस्था , सुर्योदय कॉलनी चांदूर रेल्वे जि.अमरावती	प्रथमच नवीन अभ्यासक्रम	09
२	अभ्यासक्रमाच	अभ्यासक्रम संकेतांक – १०११०४			
I	पुणे	पुणे	के यु एम एस एस कौशल्य विकास संस्था मु.माळवाडी पो.कहाटी.ता.बारामती जि.पुणे	प्रथमच नविन अभ्यासक्रम	09
3	अभ्यासक्रमाच	वे नाव – सी.सी.इ	अभ्यासक्रम संकेतांक - १०११०६		
I	नाशिक	नाशिक	न्यु व्हेन्चर स्किल डेव्हलपमेंट इन्स्टिट्यूट ,२ रा मजला,मुक्तांगण अपार्टमेंट,मॉडेल कॉलोनी जि.नाशिक	प्रथमच नवीन अभ्यासक्रम	09
8	अभ्यासक्रमाच	वे नाव – सी.सी.ः	इन काँम्प्युटराईज्ड अकौंटिंग यूजिंग टॅली,(अर्धवेळ),कालावधी सहा महिने		अभ्यासक्रम संकेतांक – १०११०८
I	पुणे	सातारा	सुपर कॉम्पुटर ॲकॅडमी ,प्लॉट न.५६/४ ब/२ अ/१ब/५६/४ ब/२अ/२/१ ग्राम पंचायत मिळकत न.१८९६ पहिला मजला,वाय सी कॉलेज जवळ,बनवडी विद्यानगर,कराड,जिल्हा सातारा	प्रथमच नविन अभ्यासक्रम	09
ч	अभ्यासक्रमाच	अभ्यासक्रम संकेतांक - १०१११०			
I	पुणे	पुणे	शि.प्र.मंडळाचे प्रि.एन.जी.नारळकर इन्स्टिटयूट ऑफ करिअर डेव्हलपमेंट ऍ़न्ड रिसर्च,कौशल्य विकास संस्था ,१६५५,सदाशिव पेठ टिळकरोड पुणे ३०	जुन्या संस्थेत नविन अभ्यासक्रम	09

t	अभ्यासक्रमा	वे नाव - सी.सी.	अभ्यासक्रम संकेतांक - १०११४८		
I	पुणे	पुणे	के यु एम एस एस कौशल्य विकास संस्था मु.माळवाडी पो.कहाटी.ता.बारामती जि.पुणे	प्रथमच नविन अभ्यासक्रम	०१
0	अभ्यासक्रमा	अभ्यासक्रम संकेतांक - १०१२०४			
l	नाशिक	नाशिक	सिध्दी जनकल्याण वैद्यकीय शैक्षणीक संस्था ताहाराबाद,ता.सटाणा	प्रथमच नवीन अभ्यासक्रम	09
۷	अभ्यासक्रमा	अभ्यासक्रम संकेतांक – १०१२०८			
I	पुणे	कोल्हापूर	द्रष्टी कौशल्य विकास संस्था, दत्तनगर, स्टेट बँकेच्यामागे, पाचगांव, कोल्हापूर	प्रथमच नवीन अभ्यासक्रम	09
II	औरंगाबाद	नांदेड	लॉर्ड व्यंकटेश्वरा शिक्षण व आरोग्य सेवा प्रतिष्ठाण संचलित गणशांती विकास कौशल्य विकास संस्था, जिजाऊनगर वाघाळा हडको नांदेड	जुन्या संस्थेत नविन अभ्यासक्रम	09
III	औरंगाबाद	नांदेड	ज्ञानज्योत प्रतिष्ठान, शोभानगर, नांदेड संचलित ज्ञानज्योती कौशल्य विकास संस्था जवाहरनगर, तुप्पा ता. जि. नांदेड मो७०३८९४९७३९	प्रथमच नवीन अभ्यासक्रम	9
9	अभ्यासक्रमा	अभ्यासक्रम संकेतांक – १०१४०१			
I	औरंगाबाद	औरंगाबाद	राष्ट्रीय चॅरिटेबल ट्रस्ट औरंगाबाद. संचलीत , सुरेश (दादा) पाटील कौशल्य विकास संस्था गट नं. १४ मौजे हतनुर ता. कन्नड औरंगाबाद.	प्रथमच नवीन अभ्यासक्रम	09
90	अभ्यासक्रमाः	अभ्यासक्रम संकेतांक – १०१४०८			
I	नाशिक	नाशिक	सिध्दी जनकल्याण वैद्यकीय शैक्षणीक संस्था ताहाराबाद,ता.सटाणा	प्रथमच नवीन अभ्यासक्रम	09
99	अभ्यासक्रमा	 वे नाव – डिप्लोम	 कोर्स इन कॉम्प्युटर ऍुनिमेशन (पूर्णवेळ),कालावधी कालावधी दोन वर्ष		अभ्यासक्रम संकेतांक - १०१४१८

I	पुणे	पुणे	शि.प्र.मंडळाचे प्रि.एन.जी.नारळकर इन्स्टिटयूट ऑफ करिअर	जुन्या संस्थेत नविन	09
			डेव्हलपमेंट ऍन्ड रिसर्च,कौशल्य विकास संस्था ,१६५५,सदाशिव पेठ	अभ्यासक्रम	
			टिळकरोड पुणे ३०		
9२	अभ्यासक्रमाच	नाव -सी.सी. ऑ	टो कॅड, (अर्ध वेळ),कालावधी -सहा महिने		अभ्यासक्रम संकेतांक – १०११०६
I	मुंबई	मुंबई उपनगर	इन्स्टिटयुट ऑफ कन्टशन ईक्वीमेंट ॲण्ड लिप्टींग मशीन ॲण्ड स्कील	जुन्या संस्थेत नविन	09
			डेव्लपमेंट इन्स्टिटयुट६०७, आर स्क्वेअर, वीणा नगर, एलबीएस रोड,	अभ्यासक्रम	
			मुलुंड पश्चिम-४०००८०		
93	अभ्यासक्रमार	ो त्रे नाव – सी.सी.इन	कॉम्प्युटर बेसिक (फक्त अपंगासाठी)(अर्धवेळ),कालावधी सहा महिने		अभ्यासक्रम संकेतांक – १०११०९
I	पुणे	पुणे	पुणे अंधजन मंडळ संचलित टेक्निकल ट्रेनिग इन्स्टिटयूट कौशल्य	प्रथमच नवीन अभ्यासक्रम	०२
			विकास संस्था सर्वे नं १०९ डॉ.हेलन केलर रोड रामटेकडी पुणे		